

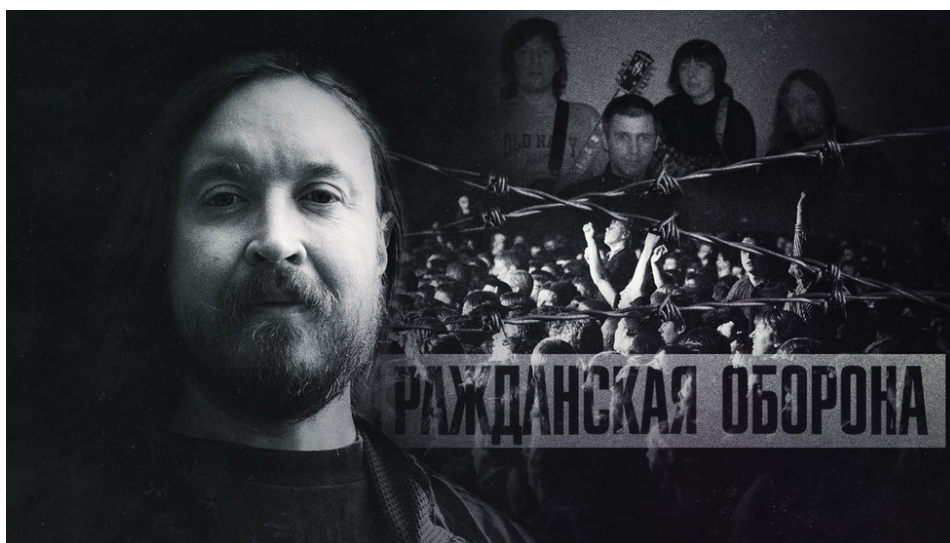
Tvář jiného Ruska: Kdo byl Jegor Letov a proč se stal symbolem perestrojky a postsovětské éry?

rt.com/russia/571710-everything-is-going-according-to-plan

20. února 2023, 12:36

Domov Rusko a FSU

Kapelník Grazhdanskaya Oborona, který zemřel před 15 lety, je ve své vlasti považován za ikonickou postavu

Jegor Letov zaujímá v ruské kultuře jedinečné místo. Byl zakladatelem a jediným stálým členem kapely Grazhdanskaya Oborona [rusky pro „Civil Defense“, často zkracované jako GrOb, rusky „rakev“], jedné z nejvlivnějších postsovětských punkových kapel.

Letov byl v 80. letech nejpopulárnějším interpretem sibiřského punku. Byl také antikomunistou a obětí sovětské represivní psychiatrie. Po rozpadu SSSR však vstoupil do následně zakázané Národní bolševické strany a podporoval prokomunistické politiky. Jeho píseň z konce 80. let „Všechno jde podle plánu“ se stala hitem mezi amatérskými kytaristy, kteří jí dali opačný význam. V dobách stagnace již nebyl vnímán jako proud vědomí sovětského muže, ale stal se hymnem ztracené éry. V roce 2000 už Letov nebyl okrajovou postavou a stal se jedním z klíčových interpretů ruského rocku, žánru definovaného jeho dospělými posluchači.

Přečtěte si více

Hollywood opustil Rusko před rokem, ale pokladna země právě vytvořila rekord všech dob: Jak se to stalo?

Po Letovově předčasné smrti ve věku 43 let vzrostl zájem o jeho odkaz, zejména mezi teenagery, kteří si nepamatovali ani Sovětský svaz, ani první nestabilní dekádu Ruské federace.

Sibiřská zima

Budoucí kapelník se narodil v Omsku, jednom z velkých sibiřských měst, v roce 1964. Letov poznal západní rockovou hudbu brzy – jeho starší bratr vyráběl pirátské kopie alb, které byly v SSSR zakázané, určené k „undergroundovému“ prodeji.

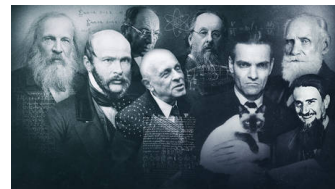
Počátkem osmdesátých let založil Letov svou první kapelu Posev, pojmenovanou podle literárního časopisu vydávaného potomky bílých emigrantů [těch, kteří uprchli před ruskou revolucí a postavili se proti bolševikům]. Politické názory neměly s výběrem jména mnoho společného. Letov prostě našel „nejšokující jméno, které v té době existovalo“. Kapela vydržela několik let, vydala 11 alb a rozpadla se kvůli „totálnímu kreativnímu vyhoření“. Tato raná kapela však po sobě zanechala spoustu materiálů (aktuálně vydávaných Letovovou vdovou), z nichž některé Letov znovu použil v kontextu svého dalšího a hlavního projektu Graždanskaya Oborona.

Letov a jeho nová kapela byli středem sibiřské punkové scény. Sibiřský punk se stal známým jako hudební hnutí, které se rozvinulo v klíčových městech Sibiře – Omsku, Ťumenu a Novosibirsku – v 80. letech 20. století. Postupem času však bylo těžké žánr definovat. I když tento pojem rozebereme, ani jedna část jej nebude plně charakterizovat. Je to skutečně „punk“, pokud je stejně vzdálený tradicím západního a sovětského punku? A lze jej nazvat „sibiřským“, pokud regionální vazby výrazně oslabily, jak se žánr rozšířil v

postsovětském prostoru? Navíc sibiřský punk neměl žádnou specifickou zvukovou charakteristiku – interpreti hráli vše od jemných akustických balad po industriální na pokraji hluku, synth-popu a mnoho dalšího.

Přečtěte si více

Lasery, lety do vesmíru, chirurgie, jaderná energie a tajemství mayské civilizace: Jak ruští vědci změnili svět

V dokumentárním filmu „Stopy ve sněhu“, který vypráví příběh sibiřské hudební scény, hudebníci z Letova okruhu popisují žánr jako kořeny v historii a klimatu regionu. Sibiř byla po staletí místem exilu. Od 19. století byli „politíční zločinci“ deportováni na Sibiř. Byli mezi nimi šlechtici, kteří se účastnili děkabristického povstání proti císaři Mikuláši I., členové polského povstání (1830-1831), spisovatelé Nikolaj Černyševskij a Fjodor Dostojevskij a budoucí vůdci Sovětského státu – Vladimír Lenin, Leon Trockij a Josif Stalin. . Sibiř se v SSSR stala místem exilu lidí odsouzených z politických důvodů (straníci, představitelé národního a protibolševického hnutí) a „bývalých lidí“ – těch, kteří po revoluci v roce 1917 ztratili své společenské postavení (šlechta, duchovenstvo a vojenské). V důsledku této represivní politiky pocítili obyvatelé Sibiře konflikt mezi jednotlivcem a státem na mnohem hlubší úrovni než obyvatelé Moskvy nebo Petrohradu. Navíc chladné klima přirozeně nutilo lidi trávit více času doma. To vedlo k izolovanější kulturní spotřebě a zanechalo otisk na tom, jak byla místní hudba produkována a jak se dostala k posluchači.

Led pod Majorovým nohama

Brzy po založení kapely Graždanskaya Oborona se Letovovy texty staly otevřenějšími v jejich kritice sovětské reality a hudebníci se dostali pod drobnouhled KGB. Letovův nejbližší spolupracovník Kuzma Rjabinov byl poslán na vojenskou službu, přestože měl problémy se srdcem, a hlavní zpěvák byl vzat do vazby.

Sám Letov byl obviněn z přípravy teroristického útoku na ropnou rafinerii. Ve vězení se hudebník rozhodl spáchat sebevraždu a v poznámce o sebevraždě obvinil ze své smrti majora KGB, který měl případ na starosti. Než si však Letov stihl vzít život, byl poslán do psychiatrické léčebny. Za tři měsíce tam byl Letov léčen neuroleptiky – léky, které přirovnal k „lobotomii“. Po svém propuštění napsal Letov několik písní, které nazval „antisociálními“. Písně vyprávějí příběh odporu – nejen proti represivní mašinérii Sovětského svazu, ale proti jakémukoli společenskému systému, který se snaží podmanit si člověka. Resistance against „THEM“, jak zpívá v jedné z písní.

Letov, který více či méně úspěšně přežil politickou perzekuci a chtěl si zachovat tvůrčí nezávislost, si ve svém bytě vybudoval domácí studio. V této malé místnosti, později nazvané GrOb Records, nahrávaly svá alba pozoruhodné punkové kapely z celé Sibiře. Pokud jde o Letov, pracoval tvrdě a rychle. Jednou nahrál tři alba za měsíc.

Přečtěte si více

„Tady není žádný Bůh“: Jak konflikt mezi ortodoxní křesťanskou církví a Sovětským svazem pomohl definovat moderní Rusko

Letovův charakteristický způsob zpěvu (čistý hlas, který se lámal v vrčení, nahraný přetížením) a jeho nahrávky (se záměrným porušováním základních norem) často „průměrného posluchače“ děsily, ale umožňovaly mu najít si „své“ publikum.

Koncertní činnost Grazhdanskaya Oborona a dalších sibiřských kapel byla převážně nekomerčního charakteru. Až do roku 1987, kdy byly malé a střední podniky částečně legalizovány, neměli účinkující příliš na výběr – jako očitý svědek si hudebníci vydělali dost na to, aby si mohli „napít“. Později, když přišla možnost vydělat velké peníze, ji na rozdíl od mnoha populárních velkoměstských kapel téměř nevyužívali.

Vždy budu proti

Letov se bál stát se mainstreamem („pops“, jak to nazýval), a záměrně se uzavíral před jeho vlivem. To je často vnímáno jako jeho důvod pro vstup do okrajové Národní bolševické strany. Její ideologie byla směsí radikálních levicových a pravicových myšlenek a obecně podporovala prokomunistické kandidáty. Takové názory přiváděly mnoho Letovových posluchačů do rozpaků, ale jeho politický vývoj do značné míry pramenil z evoluce jeho poetických technik.

Letovovy rané texty byly založeny na nadsázce a zesměšňování oficiální sovětské rétoriky. Tyto myšlenky zasadil do neobvyklého kontextu a dovedl je až do absurdity. Po rozpadu Sovětského svazu se ironie změnila v postironii. Témata se nezměnila, ale pokud se dříve hrála sarkasticky, v 90. letech byla rozvíjena seriózně. V jeho hudbě byla budoucnost zobrazena abstraktně – zničení starého světa mělo větší váhu než konečný cíl, kvůli němuž byl zničen.

Rozpad SSSR a následné ideologické vakuum motivovalo umělce k nalezení vlastní utopie. Jak napsal hudební kritik Mark Fischer, kultura ztratila svou hnací sílu a společnost se ocitla ve slepé uličce, kterou Francis Fukuyama nazval „*koncem dějin*“. Za těchto okolností se Letovovy sny o „nezdařené budoucnosti“ obrátily do minulosti. Dobrým příkladem je loňský klip k písni „*Všechno jde podle plánu*“ vytvořený neuronovou sítí Midjourney. Ukazuje Sovětský svaz, kde, jak věří Letovovo alter ego, „*vše bude zdarma*“, všichni budou „*šťastní*“ a „*pravděpodobně nebude vůbec potřeba umírat*“. Hlavní obrázky ukazují orbitální stanice korunované rudou hvězdou, velké shromáždění lidí, zlaté kopule kostelů a přírodu natřenou jasně červenou barvou.

Turné s názvem „Russian Breakthrough“ bylo zorganizováno krátce poté, co se Letov stal členem Národní bolševické strany (NBP).

Na rozdíl od spisovatele a zakladatele NBP Eduarda Limonova nebyl Letov aktivní ve stranických záležitostech. Když se mluví o jeho roli v NBP (Letov měl vstupenku č. 4), obvykle se zjistí, že do organizace přilákal „stovky nebo dokonce tisíce pankáčů“. Podle Limonova byl Letov na „rudém křídle“ (v Limonovových memoárech Letov neustále opakuje: „*Přineste více červeného, Eduarde*“), čímž vyvažoval nacionalistickou agendu reprezentovanou filozofem Alexandrem Duginem.

Několik let po vstupu do NBP se Letov odklonil od strany a přestal se s ní spojovat. Jak ale poznamenává Limonov, svůj lístek na večírek nevzdal a až do své smrti byl formálně členem NBP.

Zakladatelé Národní bolševické strany (NBP): spisovatel Eduard Limonov (vpravo), hudebník Jeger Letov, filozof Alexander Dugin (vpravo)

Pojedu do Ameriky

První turné po USA se uskutečnilo v roce 1999, krátce po bombardování Srbska. Jak vzpomíná vdova po Letovovi Natalia Chumaková, hudebníci měli z cesty smíšené pocity: „*Bylo to velmi lákavé jet do USA, ale zároveň byly USA něco jako nepřítel, vezmeme-li v úvahu bombardování Srbska a tak dále. A tak přišli s*

nápadem pojmenovat turné ‚Raketa z Ruska‘ a doufali, že toto motto všechno odepíše.“ Nakonec kapela odcestovala do USA, ale bez jednoho ze svých kytaristů, který „rozhodně odmítl jet“.

Přečtěte si více

Kosovo, Donbas a Katalánsko jsou slavnými příklady, ale uvědomujete si, kolik zemí má problémy se separatismem?

Název turné je odkazem na třetí album The Ramones, „Rocket to Russia“, které demonstruje nejen rusko-americký politický antagonismus, ale také Letovův závazek vůči americkému punku, nikoli dřívějšímu britskému hnutí. Ačkoli The Ramones měli také silný kontinentální evropský vliv, se členy z Berlína (Dee Dee) a Budapešti (Tommy).

Letov miloval knihu „Please Kill Me: The Uncensored Oral History of Punk“ od Legse McNeila a Gillian McCain, ve které zástupci americké kontrakultury diskutují o zrodu a zániku punkového hnutí. Jak píše hudební kritik Maxim Semelyak, Letovova jediná otázka při čtení knihy byla: *"Proč tam nejsem?"*

Na prvním koncertě v New Yorku Letov pronesl projev a prohlásil, že USA *„se budou muset zodpovídat za Srbsko“*. Publikum přišlo se sovětskými, ruskými a srbskými vlajkami a po koncertě zablokovalo silnici. Policie je rozehnala a organizátor turné po USA zmizel i s penězi na nadcházející koncerty.

Mimo všechny rozměry

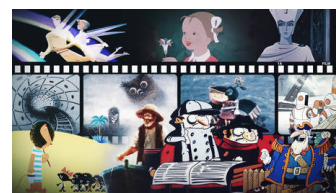
Obnovený zájem o Letova a jeho kapelu Grazhdanskaya Oborona se objevil v roce 2000. Letov v té době začínal ztrácet marginální postavení diktované hudbou a politickými akcemi 90. let. O comeback se postarali jeho dlouholetí fanoušci, kteří znali Grazhdanskaya Oborona ze školních a univerzitních let. Nyní dospělí, zaujali posty ve velkých mediálních institucích, které

diktovaly kulturní agendu. Například jeden z prvních sloganů časopisu Afisha, který byl z velké části zodpovědný za zelené osvětlení Letova, bylo: „*bude, jak říkáme*“.

Navíc se v Rusku objevila nová hudební infrastruktura. Koncerty se nyní místo sovětských kulturních center a kin konaly v klubech a na stadionech. Ruské verze populárních časopisů jako Esquire, Playboy a Rolling Stone nahradily samostatně vydávané rockové časopisy. Nejlepší ruské rockové hvězdy vyznávaly lásku k Letovovým písním, rozhovory se členy kapely Grazhdanskaya Oborona se objevovaly v tisku a časopisech a jejich hudba doprovázela módní přehlídky. Nostalgie po Sovětském svazu, která byla v 90. letech považována za okrajovou, si nyní našla cestu do mainstreamové kultury. Jak píše autor nedávné studie o Letovovi a jeho přítel Maxim Semelyak: „*Pokud v roce 1993 lidé sympatizovali s revolucí z hladu, o deset let později tak učinili ze sytosti.*“

Přečtěte si více

Sovětská psychedelie, pohádky a příběhy s vesmírnou tematikou: Skryté drahokamy, díky kterým se zamilujete do ruské animace

V roce 2000 Letov nahrál několik alb blíže garážovému a psychedelickému rocku než sibiřskému punku. V těch letech odešel z politiky, nazýval se ekologickým anarchistou a měl v plánu nahrát další alba. Ale v roce 2008 Letov náhle zemřel na zástavu srdce ve věku 43 let.

Letova předčasná smrt zajistila jeho intelektuální a hudební odkaz. Vyšly jeho básně, vyšly první oficiální monografie a Omský symfonický orchestr uvedl písně kapely. Na konci roku 2010 si Letov oblíbil GenZ, který ze svých písní vytvářel memy.

I přes jeho odchod Letova vzpomínka nevybledne, ale září ještě jasnějším světlem. Mladí hudebníci mu věnují pocty, jeho vdova vydává nahrávky, které byly považovány za ztracené, o Letově hudbě

se živě diskutuje, pojmenovali po něm vietnamského brouka. Jak zní jeho vlastní píseň: „*Všechno jde podle plánu*“ .

*Timofey **Konstantinov** , moskevský novinář*

KulturaVlastnosti

Tento příběh můžete sdílet na sociálních sítích:

Sledujte dál RT

